

Nunavut, a „Mi földünk”

Egy büszke, nagy múltú kis nép április elsején elnyerte a jogot arra, hogy maga igazgassa a területet, amelyen él. Alig 25 ezer ember kétmillió négyzetkilométert, Kanada területének egyötödét irányítja ezentúl: ők az *inuitok*, akik létrehozták saját autonóm, önkormányzati területüket, *Nunavutot* – a „Mi földünket”. De nem csak ők büszkék – a kanadai szövetségi kormány is az, mert megértette és elfogadtatta, hogy „a kanadai föderáció nem poros, történelmi kreatúra, hanem a változásra alkalmas, rugalmas szövetség, amely alkalmazkodik a változásokhoz”.

Kanada eddig tartományokból és két „területből” állt: utóbbiak közül Yukon megmaradt, ám az Északnyugati Területeket – amelyek szintén jobbra az északi szélesség 60. foka fölé, az arktikus zónába estek – április elsejével két részére osztották: a keleti rész ezentúl Nunavut, a „Mi földünk”, amely önálló területi jogkörrel része a kormányzati rendszernek és a harmadik „területet” alkotja. Saját címere és lobogója van, és ami nagyon fontos, egész Kanada szurkol az inuitok sikeréért.

Az inuitok voltaképpen eszkimók a mi szóhasználatunkban, de az inuit név ennél bonyolultabb: ők inuknak nevezik magukat, ha ketten vannak, akkor már „inuuk”-ok – és három vagy annál több ember az „inuit”. Nyelvük az „inuktitut”, ami csak annyit jelent, hogy „az inuitok módján” fejezik ki magukat. Kultúrájuk *négyezer évre* nyúlik vissza, nyelvük él, hagyományos írásmódjuk a (jel)képírás. Immár fővárosuk is van – *Iqualit* a Baffin-szigeten – és többé nem hivatkozhatnak az ottawai kormány „bűnbakjaira”, ha valami bajuk van. 1949 – New Foundlandnak a kanadai államszövetséghez való csatlakozása – óta először rajzolják át Kanada térképét. Az inuitok még segítségre szorulnak, de meg is kapják ezt Ottawától.

Mellesleg a nunaviti kormány munkanyelve az

inuktitut lesz – persze használják az angol és a francia nyelvet is. Mert Nunavit kormányt is választott, de saját hagyományai alapján: nem volt formális voksolás, titkos szavazás, hanem saját tradícióikat követték: konszenzus alapján választották meg a kormány tizenkilenc tagját – mind inuit – és a kormányfőt. Olyan kormányzati módszert akartak, amely jobban tükrözi kulturális hagyományait és saját értékrendjüket is. Másfelől csak rá kell nézni Kanada térképére: óriási a fizikai távolság a központi kormány – Ottawa – és Nunavut között. És most a kanadai szövetségi parlamentben is lesz egy képviselőjük.

Hatalmas ünnepség volt április elsején. Az inuitok nagyon elégedettek, büszkék arra, amit elértek és hisznek a fantasztikus lehetőségben. De nem naivak: óriási feladat áll előttük. A kétmillió négyzetkilométeren 25 ezer ember él, összesen 28 településen, ahol a januári átlaghőmérséklet mínusz 35 fok – a nyári is alig haladja meg a 15 fokot. Portalanított út csak 21 kilométer van – a közlekedés nagyon költséges, repülőgépeken és hajókon lehetséges. A jégtörők egész télen a befagyott vízben vesztegelnek, csak nyáron és csak egyszer szállíthatnak árut a folyókon, az öblökben, a távolságok miatt. S bár a kommunikációs-információs forradalom óriási változásokat hoz vagy hozott – már az inuit gyerekek is az Interneten böklésnek –, a fizikai távolság változatlan.

Kanadában *nem volt politikai kérdés, pártrivalizálás témája az inuitok autonómiája*. Kanada déli része egyként szurkol az inuitoknak, mert felismerte, hogy eljött az ideje az őslakosok jogos követeléseinek rendezésére.

Fodor György

A **MAGYAR HÍRLAP**

1999. április 12.-i számából

Ikonosztázt szenteltek Hajdúszoboszlón

A Hajdúszoboszlón élő görög katolikus hívők templom hiányában hosszú évekig csak Debrecenben gyakorolhatták vallásukat. Az egyre növekvő létszámú helyi közösség négy évvel ezelőtt elérte rég vágyott célját: görög katolikus templomot szentelhettek. A templom épülete a fürdővároson átvezető főútvonalról is jól látható, egyszerűen díszített, környezetébe harmonikusan illeszkedő. A munkálatok közel ötven millió forintba kerültek, amit több alapítvány hozzájárulásával sikerült előteremteni. Az építkezéssel járó feladatokat *Iváncsó István* káplán, valamint az egyházközség világi elnöke, Kiss Viktorné szervezte.

A templomban mind gyakoribbak a kulturális ren-

dezvények: rendszeresen tartanak hangversenyeket, és elképzelhető, hogy a későbbiekben kiállításokat is megtekinthetnek a templomba látogatók.

A szentelés után négy évet kellett várniuk a Hajdúszoboszlón élő görög katolikus hívőknek, hogy a templom legfőbb díszé, az ikonosztáz elfoglalhassa méltó helyét. Erre 1998 október elején került sor, amikor *Keresztes Szilárd* megyés püspök felszentelte az ikonosztázt. A huszonnyolc darabból álló, fatáblára festett ikonosztáz alkotója *Újházi Aranka*, aki a képeket ingyen ajánlotta fel a közösségnek.

A **Népszabadság**
Észak-alföld mellékletéből